

Tekst 5

Martin Krasnik: "Anerkender du min autoritet?"

Interview med Helle Malmvig, *Weekendavisen*, 2. juni 2023

Helle Malmvig: »Hos Glenn Bech møder jeg nogle stereotype forestillinger om de bedrestillede klasser, som jeg er stødt på siden barndommen: en forestilling om, at det ydre svarer til det indre. Når vi taler i de rigtige kulturelle koder, har fine manerer og vaner, når vi har litteratur, klassisk musik og universitetsuddannelse, og adressen så endda er 2900 Hellerup, så må der være lige så rigtigt inde bagved.«
Foto: Sofie Amalie Klougart

PARALLELSAMFUND • Skal man komme fra underklassen for at kunne påstå, at man har haft en traumatisk barndom? Helle Malmvig fortæller om sit digt på forsiden¹, overklassens hykleri og om litteraturen som redningsplanke på tværs af sociale klasser.

Anerkender du min autoritet?

¹ **D**et er – for at sige det mildt – uvant for Helle Malmvig at optræde i offentligheden sådan her. Hun er kendt for sine analyser af situationen i Syrien, opstanden i Iran, Libanons sekteriske forhold, og hun taler med stor indsigt om Mellemøsten. Det har aldrig handlet om hende selv, aldrig været personligt, slet ikke privat.

Det er det nu. Helle Malmvig har skrevet et digt. Det handler om hende selv, det er både personligt og privat, og det står på forsiden af avisen. Det handler om hendes barndom i

Hellerup, hvor alt på ydersiden var fuldt af overskud, pænt, dannet og harmonisk. Det var det ikke indenfor. Som barn blev hun udsat for både vold og overgreb.

Hun har skrevet digtet som en henvendelse til forfatteren Glenn Bech, manden i midten af den allestedsnærværende klassedebat, som sidste år skrev bogen *Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet*. Hendes ærinde er en skarp kritik af netop det klasseperspektiv, som hun finder stereotyp og ekskluderende. »Jeg blev provokeret af den dominerende

¹ Weekendavisen udkom med et digt af Helle Malmvig på forsiden samme dag som dette interview blev trykt. Digtet omhandlede de overgreb som Malmvig blev udsat for som barn i overklassen og udkom som reaktion på Glenn Bechs bog *Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet*.

25 debat om klasse og litteratur,« siger hun og
nævner i den forbindelse særligt Glenn Bechs
og Edouard Louis' bøger – den franske for-
fatter, der skriver om at vokse op i landets
mest socialt belastede miljø, og som i januar
30 udkom med den autofiktive roman *Forvand-
lingens metode* på dansk.

»Hos Glenn Bech møder jeg nogle stereo-
type forestillinger om de bedrestillede klasser,
som jeg er stødt på siden barndommen: en
35 forestilling om, at det ydre svarer til det indre.
Når vi taler i de rigtige kulturelle koder, har
fine manerer og vaner, når vi har litteratur,
klassisk musik og universitetsuddannelse, og
adressen så endda er 2900 Hellerup, så må
40 der være lige så rigtigt inde bagved. For-
modningen i Glenn Bechs bog er, at når der er
økonomisk overskud og kulturelt overskud, er
der også følelsesmæssigt overskud,« siger
Helle Malmvig.

45 Vi sidder i et kontor på Weekendavisen.
Det er fredag eftermiddag, det er varmt, og vi
drikker et glas vand. Hun er meget præcis og
ikke spor tøvende:

»Jeg mødte de samme forestillinger i min
50 barndom: fra andre forældre, skolelærere,
bibliotekarerne. De tog de ydre markører for
pålydende, vores flygel, den klassiske musik,
det rigtige sprog. Det virkede dannet og
rigtigt. Det er ikke så mærkeligt, at alle
55 voksne omkring mig tænkte sådan. Det er jo
en del af vores fortælling om livet i den
privilegerede klasse, som den klasse selv er
så god til at spille med på og opretholde
udadtil,« siger hun.

60 »Den opfattelse gennemsyrrer også Glenn
Bechs bog, og det er derfor, jeg henvender
mig direkte til ham. Jeg fik en bunke kulturel

kapital med hjemmefra, gik i operaen og på
kunstmuseer med min mor og blev introduce-
65 ret til litteratur fra vores kæmpe bogreol. Min
mor spillede klassisk musik på flyglet, og der
var meget opmærksomhed på sproget. Det
skulle være korrekt. Og jeg gik selvfølgelig til
både klaver, blokfløjte og kor, selvom jeg var
70 meget dårlig til det.«

– *Hvorfor deler man ikke sin skam i den
privilegerede klasse?*

»Skam handler om at tabe anseelse, og
anseelse er den klasse jo ekstremt optaget af.
75 Hvordan ser man ud, hvordan bor man, hvor-
dan taler man, hvordan bevæger man sig. I
den bedre klasse er mange optaget af det, de
er blevet til, og det viser man til hinanden på
ret subtile måder. Det skal ikke overdrives, og
80 det er ofte kun de indviede, der kan genkende
koderne. Det kræver næsten, at man selv er
vokset op med det. Præcis som Edouard Louis
og Glenn Bech peger på. Det gælder både den
kulturelle og kreative verden og dem med
85 penge. Hvis det selvbillede skal kunne op-
retholdes, kan der ikke være nedbrud, depres-
sion, overskridelser og vold inde bagved. Det
hører jo en anden klasse til. I den privi-
legerede klasse skal man kunne styre sig,
90 have selvkontrol, og selvfølgelig også kunne
opdrage sine børn på den rette måde.«

– *Var det sådan et rigmandsmiljø med
privatskole og den slags?*

»Velhavende, helt sikkert, men en almin-
95 delig vej i Hellerup. Jeg gik på den lokale
folkeskole, men den var dybt konservativ. Vi
skulle kalde lærerne ved efternavn, og skole-
inspektøren tiltalte også eleverne sådan. Jeg
var frøken Malmvig, selvom det var i slutnin-
100 gen af 1970'erne. Sådan var det. Når vi børn

legede på vejen, var det Reagan mod bolsjevikkerne.«

– *Var I rige?*

»Vi var helt sikkert velhavende, men vi
105 havde ikke Jaguar og pool ligesom naboen.
Der var en stemning af at være udvalgt; i dag
ville man kalde det en følelse af entitlement.
Det var horisonten: at selvfølgelig skulle man
også selv blive til noget.«

110 – *Høje forventninger?*

»Meget høje, det lå bare i luften. 'Nu må
vi se, om du er lige så klog som din far!' Han
læste Neue Zürcher Zeitung, en schweizisk
avis, som dengang ikke havde fotografier eller
115 billeder. Jeg skulle have gode karakterer og
blive til noget, men jeg var ikke særlig god i
skolen, faktisk ret middelmådig. Men jeg
havde så også andet at slås med.«

LITTERATUREN KAN NOGET

120 SPECIELT

Det, Helle Malmvig havde at slås med, fortæller hun om i digtet. Hun blev udsat for vold og overgreb. Og når hun blev vred eller ked af det, blev hun låst inde på værelset. Da hun
125 kravlede ud ad vinduet, satte forældrene en
hængelås på hasperne. Det ydre hang overhovedet ikke sammen med det indre.

»Hvis jeg skulle prikke hul på forestillingen om de bedre klasser, vidste jeg godt,
130 at jeg måtte bruge mig selv og ikke bare
skrive et debatindlæg eller en generaliseret
fortælling fra Hellerup med nogle vage
referencer til mit eget og mine venners liv.
Ligesom Glenn Bech og Edouard Louis
135 bruger sig selv,« siger Helle Malmvig.

»Litteraturen kan noget helt specielt: Den kan beskrive det mest voldsomme og skam-

fulde på en måde, som andre kan forholde sig til uden at løbe skrigende væk,« siger hun
140 og tøver for første gang et øjeblik.

»De overgreb og overskridelser og den utryghed, jeg oplevede bag alt det pæne, den kunne jeg genkende i det, man vil kalde underklasse- eller arbejderklasselitteraturen.
145 Jeg læste selv Tove Ditlevsen og Vita Andersen, jeg var nok omkring ti år, da jeg læste Ditlevsen, og jeg tænkte: Er det ikke også det, der sker for mig?«

– *Hvad kunne du genkende?*

150 »Voksne med grænseoverskridende adfærd. Ensomheden, forladtheden. At der ikke var nogen ansvarlige forældre og ingen andre voksne, der trådte til. Det er jo ikke én til én med Tove Ditlevsens barndom, men det
155 voldsomme og brutale og overgreb og angsten og ensomheden, at jeg var helt alene med det ... Det var det samme.«

– *Sig noget mere om den ensomhed.*

»For mig hang den sammen med, at det,
160 der foregik hjemme hos os, kunne jeg ikke dele med nogen. Jeg forstod det knap nok selv. Og ingen skred ind. Men jeg kredsede om skolelærerne, om bibliotekarerne, jeg tror, jeg håbede, at nogen ville tage fat i mig og
165 spørge, hvordan jeg egentlig havde det. Men tegnene blev ikke set.«

– *Var der tegn?*

»Ja, det var der.«

JEG FØLTE MIG FÆNGSLET

170 Helle Malmvig genkendte både konkrete situationer og følelser i romanerne om børn i arbejderklassen, selvom hendes verden var langt fra en baggård på Vesterbro. »Det var så ... ufrit, jeg følte mig fængslet og ville væk.

175 Edouard Louis skriver så fint om den stærke
trang til at komme væk og blive en anden. Jeg
ville også forandres, være stærk og modig og
aldrig igen være den lille bange pige. Jeg
øvede mig foran spejlet præcis som Edouard
180 Louis.«

– *Hvad sagde du så til dig selv?*

»Jeg talte med sådan en skrap stemme, så
jeg kunne virke stærk og sige fra over for alt
det, der skete derhjemme. Litteraturen var
185 min redningsplanke. Det var også den, der
gav mig en målestok for, hvad der var normalt
og unormalt. Jeg vidste jo godt, at alt det, der
skete, var sindssygt ubehageligt, og at jeg var
bange og ville ønske, det var anderledes. Men
190 var det normalt? Det anede jeg ikke. Og hvor-
dan sætter man ord på det eller forstår det?
Selvom det var baggården på Vesterbro i
1930'erne og 40'erne, identificerede jeg mig
stærkt med den lille pige fra Tove Ditlevsens
195 romaner, der skulle klare det hele selv.«

**Det voldsomme og brutale, overgreb
og angsten og ensomheden, jeg var
helt alene med det.**

HELLE MALMVG

Helle Malmvig henvender sig i digtet
flere gange direkte til Glenn Bech, der i
bogen *Jeg anerkender ikke længere jeres
autoritet* hele tiden går i rette med den eks-
200 klusion, der gennemsyrrer klassesamfundet.
Har jeg ret til en traumatiseret barndom,
spørger Helle Malmvig i sit moddigt.

– *Hvad er det, der provokerer dig så
meget ved Bechs holdninger?*

205 »Glenn Bech kommer til at reproducere
de her antagelser om den bedre klasse og

lader sig forblænde af alt det ydre. Bech
kommer på paradoksal vis til at genskabe den
privilegerede klasses egen fortælling om sig
210 selv, al staffagen bliver taget for pålydende.
Og så sætter han nogle hegnspæle op i forhold
til litteraturen. Underklasselitteratur – den
skal underklassen læse. Min fornemmelse,
når jeg læser hans bog, er, at jeg ikke må
215 genkende mig selv i hans værk eller i under-
klasselitteratur i det hele taget. Men netop den
litteratur har på mange måder reddet mig,
synes jeg. Så jeg er sindssygt ked af de hegnspæle,
« siger hun.

220 »Jeg kunne jo ikke genfinde mig selv i
den litteratur, der handlede om den privilege-
rede klasse. Der er lidt hos Klaus Rifbjerg og
Leif Panduro, men det er jo skrevet på den der
pæne, lidt ufarlige måde. Det bliver aldrig rig-
225 tig råt og grimt, selvom det *var* råt og grimt.«

– *Har du følt, at du ikke havde ret til at
sige noget om din barndom?*

»På en måde, ja, det var derfor, jeg reage-
rede så stærkt, da jeg læste Glenn Bech. Jeg er
230 faktisk ret vild med bogen og dens energi og
vrede. Og jeg kan jo genkende mig selv i
Bechs beskrivelser af, hvordan hans opvækst
har sat sig spor i ham. At han nemt bliver
stresset, de flossede nerver, angsten. Det
235 ramte noget i mig. Men har han mere ret til at
tale om den smerte og lidelse, sådan som
bogen lægger op til? Kommer man fra de
bedre stillede klasser, har man ikke nogen
taleret, når det gælder smerte.«

240 – *Hvordan mærker du det?*

»Det står flere steder i hans bog, selvom
jeg jo også kan mærke hans tvivl. Men så
bliver han alligevel bombastisk og sarkastisk,
når han skriver, at overklassen også kan have

245 det hårdt, tænk bare på lukningen af Irma.«

– *Stakkels lille rige pige?*

»Ja, det er vel nok synd for mig. Og så er vi ovre i kampen om at være offer. Det er virkelig ikke mit ærinde at sige: 'Nu skal I
250 bare høre, hvor hårdt det var at være Helle Malmvig.' Hele den kamp om offerets særlige taleret, vi har i disse år, har jeg det vældig svært med. De følelsesmæssige erfaringer kan godt gå på tværs af klasseskel. Jeg føler mig
255 tæt forbundet til Tove Ditlevsens og Vita Andersens litteratur. Og til Glenn Bech eller Thomas Korsgaard.«

– *Måske har du haft mere overskud til at deale med en lortebarnndom, end du ville have
260 haft, hvis du var opvokset i underklassen.*

»Ja, det tror jeg faktisk, men vi ved det jo ikke. For det bliver et absurd regnestykke, vi skal forsøge at lave. Har en pige fra underklassen med to harmoniske forældre, men
265 uden kulturel kapital, så bedre kort på hånden eller mere taleret end mig, der har fået den kulturelle kapital, men en traumatisk opvækst?«

JEG ER SINDSSYGT GOD TIL DET

270 HYKLERI

Helle Malmvig vender flere gange tilbage til tavsheden i sin barndom. I Hellerup, skriver hun, »deler vi ikke vores skam«. Husene og haverne er så store, at man ikke kan se eller
275 høre, hvad der foregår derinde. Hvad var det, der manglede?

»Følelsesmæssigt overskud. Og sådan var det i mange hjem. Børn på vejen, der også blev låst inde eller slået, altså, det talte vi jo
280 ikke om, men senere har venner og bekendte fortalt om at blive slået med bøjler eller om forældre, der var alkoholikere. Eller om forældres tavshed, kulde og selvoptagethed.«

– *Hvad er det, man ikke forstår, når man
285 bare ser dig med dine smykker og flotte tøj og karriere – og adresse i Hellerup?*

»Det siger jo intet om, hvordan jeg har det, eller hvordan det er at være mig, eller hvordan livet er. Det fortæller ikke noget om
290 alt det vigtige. Om den måde, man er i livet på. Om al angsten og de flossede nerver,« siger hun.

»Men det er også svært at se. For vi er sindssygt gode til alt det ydre. Den intellektuelle ballast, vanerne, de kulturelle koder og
295 pengene, det er jo alt det, der er med til at opretholde hykleriet.«

– *Hvad er det for et hykleri?*

»At vi lader som om. Det får børn til at
300 tvivle på deres fornemmelser af kulde, sammenbrud eller overgreb, om de overhovedet er rigtige. Vi lærer af vores forældre og miljø at spille det ydre spil og bliver på den måde gjort til medsammensvorne i hykleriet. Jeg er
305 også selv sindssygt god til det hykleri. Jeg ved godt, jeg ligner en, der har totalt tjek på det.«

– *Har du ikke det?*

»Nej, selvfølgelig har jeg ikke det.«